

Norsk psykologforening,
Fagetisk råd
Postboks 419 Sentrum
N-0103 OSLO

Klager

Psykolog

FER sak: 49/17K

Dato: 28.08.18

VEDR.: FAGETISK KLAGESAK
KLAGER:
INNKLAGET PSYKOLOG:

Saksgang

- 14.11.17 Fagetisk råd (FER) mottok brev fra klager med klage på Psykologforeningens medlem
- 26.02.18 FER vurderte henvendelsen i møte og vedtok å utrede saken som en fagetisk klagesak.
- 27.02.18 Innklaget psykolog ble tilskrevet med anmodning om innen fire uker å redegjøre for klagen under henvisning til spesielle punkter i ”Ethiske prinsipper for nordiske psykologer” (EPNP).
- 09.04.18 FER mottok redegjørelse fra innklagede psykolog. Redegjørelsen ble sent til klager med anmodning om innen to uker å kommentere innklagedes redegjørelse.
- 09.05.18 FER sendte brev om purring på klagers redegjørelse med ny frist på to uker.
- 27.08.18 FER sluttbehandlet saken.

FER har valgt å sluttbehandle saken på grunnlag av innsendt dokumentasjon da en ikke har mottatt klagers kommentar til psykologens redegjørelse. Etter at saken var ferdig forberedt til møtet 27.08.18 kom det inn ytterligere opplysninger. Disse opplysningene er ikke en del av beslutningsgrunnlaget i denne sak da de innkom for sent. Klager orienteres om dette i eget brev.

Saken ble behandlet av rådets faste medlemmer. FER fattet følgende vedtak:

Vedtak: **5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.**

Begrunnelsen for FERs vedtak er beskrevet nedenfor.

Bakgrunn for klagen

Klagen gjelder psykologens arbeid som sakkyndig i en foreldretvistsak ved tingretten. Klager er part i saken og far til barnet som foreldretvisten gjaldt. Det anføres at psykologens rapport fra sakkyndig utredning er beheftet med slike svakheter at det representerer brudd på de etiske prinsippene for nordiske psykologer (EPNP). Klagen er delt inn i 4 punkter:

1) Psykologen har i sin rapport fra sakkyndig utredning gått ut over det mandatet som ble gitt av tingretten. Rettens mandat er begrenset til å gjelde utredning av mors nåværende og framtidige samværskompetanse. Et eksempel på at psykologen går ut over sitt mandat er at hun finner det nødvendig å drøfte forhold som omhandler partenes troverdighet, og at hun trekker inn fars evne til resonnering og mentalisering. Videre mener klageren at psykologen ikke burde ha foretatt observasjoner av samvær mellom barnet og far, og at psykologen ikke burde ha innhentet informasjon fra barnet om hvem av foreldrene hun ønsket å bo fast hos. Klager mener det er samlet inn for omfattende informasjon, og at det store informasjonstilfanget er egnet til vurderinger av et annet spørsmål, nemlig; fast bosted for barnet. Dette blir understreket ved at psykologen foreslår en samværsordning som ligger nær opp til likedeling av barnets tid mellom foreldrene.

2) Psykologen har i sin rapport kommet med flere spekulative betraktninger og karakterdrepene beskrivelser rundt far og fars psykiske helse, uten at det er diagnostisk grunnlag for dette i annet enn mors ensidig negative beskrivelser av ham.

3) Psykologen har ikke gitt klager anledning til å kommentere alle opplysninger om ham som er tatt inn i rapporten. Klager mener dette er kritikkverdig fordi det kan se ut til at psykologen har vektlagt disse opplysningene i sine vurderinger.

4) Psykologen har benyttet opplysninger som er innhentet fra en person som har erklært seg selv som inhabil i barnevernsak som gjelder det aktuelle barnet.

FERs første vurdering

I sin første vurdering av klagen kunne ikke FER se at klagepunkt 3, som gjelder at psykologen ikke har gitt klager anledning til å kommentere alle opplysninger om han, som er tatt inn i rapporten, representerer brudd på de etiske prinsippene. Rådet minnet om at en sakkyndig utredning ikke er en uttømmende vurdering av alle forhold som har betydning i foreldretvistsaken. Den sakkyndiges oppgave er å framskaffe informasjon og å gjøre relevante psykologfaglige vurderinger. Partene i saken og retten må på selvstendig grunnlag ta stilling til hvilke opplysninger og vurderinger de ønsker å tillegge vekt for sine beslutninger. Det er ikke vanlig at sakkyndige forut for utarbeidelse av rapport foreholder begge partene all informasjon som er innhentet og drøfter med partene deres vurderinger av det aktuelle materialet.

FER kunne heller ikke se at klagepunkt 4, som gjelder at psykologen har benyttet opplysninger som er innhentet fra en person, som har erklært seg selv som inhabil i barnevernsak vedrørende det aktuelle barnet, innebærer brudd på de etiske prinsippene. At en person som har en stilling i den kommunale barneverntjenesten har erklært seg selv som inhabil for behandling av barnevernsaken, innebærer ikke at vedkommende ikke kan ha informasjon som er relevant for foreldretvistsaken. Som nevnt ovenfor må partene i saken og retten på selvstendig grunnlag ta stilling til hvilke opplysninger og vurderinger de ønsker å tillegge vekt for sine beslutninger.

Rådet valgte å se bort fra disse klagepunktene i den videre behandling av saken.

Redegjørelse med henvisning til etiske prinsipper

Vedrørende klagepunkt 1, som gjelder at psykologen har gått ut over sitt mandat, hadde FER nøye lest sakkyndigrapporten og merket seg at rettens mandat til den sakkyndige lyder slik:

«Ditt mandat vil være å utrede momenter om mors nåværende og fremtidige samværskompetanse. I den forbindelse gjøres det en vurdering av sannsynligheten for at mors samværskompetanse er endret den senere tid, som følge av endret familiesituasjon eller andre forhold.»

Det forutsettes at det gjennomføres samtaler med far, mor og barn, samt observasjon av samvær mellom mor og barn. Andre opplysninger innhentes etter behov, og det forutsettes at partene samtykker til dette. Partenes og barnets språklige og kulturelle bakgrunn inngår.»

Klager har trukket fram flere eksempler fra informasjonsinnhenting og rapporten der han mener psykologen har hatt et vesentlig videre perspektiv på utredningen enn oppdragsgiverens mandat ber om. Rådet ba om psykologens redegjørelse til klagen med spesiell henvisning til følgende punkt i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer”:

II. 4 Integritet

Psykologen søker å fremme integritet innen forskning, undervisning og anvendt psykologi. Dette innebærer at psykologen opptrer ærlig, upartisk og respektfullt overfor relevante involverte parter. Han/hun forsøker å synliggjøre og klargjøre sin egen rolle i de ulike sammenhengene der han/hun arbeider.

Redelighet og tydelighet

Psykologen gir adekvate opplysninger om sine kvalifikasjoner, utdanning, erfaring, kompetanse og faglige tilknytning, og benytter bare de yrkesbetegnelser som utdanning, autorisasjon og stilling gir rett til.

Når psykologen uttaler seg i egenskap av psykolog, tilstrebes saklighet og nøyaktighet. Psykologen informerer om psykologisk yrkesutøvelse på en slik måte at misoppfatningen eller skade for fag eller yrke unngås.

I klagepunkt 2 oppfattet FER det som at klager opplever psykologens beskrivelser av ham som krenkende og ikke begrunnet i annet enn motpartens beskrivelser. Rådet ba om psykologens redegjørelse til klagen, med spesiell henvisning til følgende punkt i ”Etiske prinsipper for nordiske psykologer”:

II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet

Psykologen viser respekt for og arbeider for å fremme utviklingen av hvert menneskes rettigheter, verdighet og integritet. Han/hun respekterer individets rett til privatliv, konfidensialitet, selvbestemmelse og autonomi, i samsvar med psykologens øvrige profesjonelle forpliktelser og med loven.

Respekt

Psykologen viser respekt for individets grunnleggende rettigheter, verdighet og integritet, og tilstreber å unngå at hans/hennes kunnskap anvendes på en måte som krenker, utnytter eller undertrykker individer.

Psykologen er oppmerksom på og respekterer den kunnskap, innsikt, erfaring og ekspertise som klienter, relevante tredje parter og allmennheten har og respekterer kollegers og andre yrkesgruppers særlige kompetanse, forpliktelser og ansvar.

Psykologen er oppmerksom på individuelle, rollemessige og kulturelle ulikheter basert på funksjonsnivå, kjønn, seksuell orientering, etnisk og nasjonal opprinnelse og tilhørighet, alder, religion, språk og sosioøkonomisk status, og på de begrensningene som ligger i egne kulturelle, klassemessige og kjønnsmessige forutsetninger.

Innklagedes redegjørelse

I sin redegjørelse beskriver psykologen nøye hvilket grunnlag hun hadde for sine faglige vurderinger. Hun redegjør også for kompleksiteten i saken.

Til klagepunktet som gjelder om psykologen har gått ut over sitt mandat i den sakkyndige rapporten, har hun anført at det på grunn av sakens kompleksitet, og fordi partene hadde svært sprikende forklaringer om hverandres psykologiske fungering, var nødvendig å drøfte begge partenes troverdighet. Det var også nødvendig å vurdere begge de alternative omsorgsbasenes kompetanse til å ivareta barnets behov, selv om dette ikke var eksplisitt nevnt i mandatet.

Vedrørende klagepunktet som gjelder om hun har kommet med beskrivelser av klager som er krenkende og ikke begrunnet i annet enn motpartens beskrivelser, redegjør psykologen for at hun har innhentet komparentopplysninger fra blant annet barneverntjenesten som kjenner saken, politiet, fra et betydelig antall dokumenter og personer i mors familie. Hun redegjør også for at hun i rapporten har stilt opp flere hypoteser for hvordan dette materialet kan forstås, og at hun har nøye begrunnet hvordan hun selv har vurdert det.

FERs vurdering og konklusjon

På bakgrunn av den fremlagte dokumentasjonen finner FER at det ikke er godtgjort brudd på EPNP ved at psykologen drøftet forhold som ikke var eksplisitt nevnt i mandatet. Rådet legger til grunn at tema som ble tatt inn er relevant for foreldretvistsaken som skulle behandles i tingretten, og at det på grunn av sakens kompleksitet, alvor, og de svært sprikende opplysningene var rimelig å vurdere begge foreldrenes psykologiske fungering.

FER kan heller ikke se at det er godtgjort brudd på de to aktuelle etiske prinsippene; *Integritet* og *Respekt for personens rettigheter og verdighet*, ved at psykologen i sin rapport redegjorde for hvordan hun vurderte klagers psykologiske fungering. En har forståelse for at en sammenstilling av opplysninger om dette med påfølgende psykologfaglige vurderinger kan oppleves som belastende. I saken forelå det imidlertid svært sprikende informasjon om hva som hadde skjedd. Det fremstod som nødvendig å danne seg en oppfatning om partenes troverdighet.

FER vil avslutningsvis bemerke at det ikke er rådets oppgave å overprøve psykologens faglige vurderinger.

På dette grunnlag har FER fattet følgende vedtak:

5.1.1.2 Brudd på de fagetiske prinsippene er ikke godtgjort.

Vedtak fattet av Fagetisk råd kan ankes til Psykologforeningens Ankeutvalg for fagetiske klagesaker. Jmfør punkt 4.2.4 som kommer inn under saksgang og saksbehandling, påligger det den ankende part å begrunne hvilke(t) punkt(er) i Fagetisk råds konklusjon det ankes på. Anken sendes Norsk psykologforening sammen med Fagetisk råd sin konklusjon og øvrige dokumenter i saken. En anke må være fremmet innen 3 måneder etter at fagetisk råd sin konklusjon er avgitt.

Med hilsen
Fagetisk råd
Norsk psykologforening
Svanhild Mellingen, leder

For leder, Ingvild Aubert, sekretær FER
Kopi: Sentralstyret i Psykologforeningen, v/president Tor Levin Hofgaard